

Medaile a ceny Josefa Hlávky získaly osobnosti z Akademie věd

16.11.2023 - Luděk Svoboda | Akademie věd České republiky

V lužanském zámku se uskutečnil tradiční listopadový ceremoniál, během něhož správní rada nadace zakladatele a mecenáše České akademie pro vědy, slovesnost a umění (předchůdkyně Akademie věd ČR), vyznamenává mimořádné vědce a vědkyně.

Medaili Josefa Hlávky obdržela **Eva Semotanová** z Historického ústavu AV ČR. Patří mezi renomované specialistky v oborech historická geografie, historická kartografie a dějiny kartografie. Významně se zasloužila o jejich rozvoj a dokázala je postavit na mezinárodně srovnatelnou úroveň. Od roku 1984 působí v Historickém ústavu AV ČR, který v letech 2012–2017 vedla jako ředitelka, v současnosti je vedoucí Výzkumného centra historické geografie. Vybudovala rozsáhlou a mezinárodně vysoce ceněnou mapovou sbírku.

Eva Semotanová z Historického ústavu AV ČR v září letošního roku převzala mimo jiné také medaili Za zásluhy o Akademii věd ČR.

Úsilí historického geografa popisuje Eva Semotanová jako mravenčí práci, která vyžaduje trpělivost a pečlivost – a to nejen při zakreslování, ale i při hledání v archivech a soukromých sbírkách: „První mapy vznikly už v pravěku, ve středověku znamenalo jejich vlastnictví prestiž, zatímco v současnosti je mnoho materiálů dostupných na pár kliknutí.“

Místopředseda Akademie věd ČR Ondřej Beránek při ceremoniálu ocenil mimořádnou kariéru Evy Semotanové a množství vědeckých publikací, monografií, učebnic i atlasů, které během své kariéry připravila. Mezi její stěžejní díla patří například *Akademický atlas českých dějin*, který získal mimo jiné ocenění Magnesia Litera za nakladatelský počin.

Ceremoniál v sále Českého kvarteta na zámku v Lužanech

„Když si uvědomím, kolik nepříznivých událostí se v současnosti ve světě děje, jsem rád, že se můžeme na chvíli zastavit a užít si oslavu vědy. Navíc v prostorách lužanského zámku, který je spojený se zakladatelem a mecenášem předchůdkyně Akademie věd. Přál bych si, abychom osobnosti formátu Josefa Hlávky nacházeli i mezi současnými podnikateli a aby oceněným vydržel zápal pro jejich výzkumy,“ vyzdvihl Ondřej Beránek.

Medaili Josefa Hlávky převzali dále Jiří Hlaváč z Akademie múzických umění, Milena Černá a Libuše Dušková z Univerzity Karlovy a Václav Janda z Vysoké školy chemicko-technologické v Praze.

Příběh jednoho etymologického slovníku

Dva a půl tisíce hesel, čtyři dekády badatelské práce a tři generace jazykovědců. Etymologové z Ústavu pro jazyk český AV ČR v loňském roce dokončili *Etymologický slovník jazyka staroslověnského*, nyní Nadání jejich počin ocenilo Mimořádnou cenou Josefa Hlávky.

Cenu získali **Eva Havlová, Adolf Erhart a Ilona Janyšková**, podle které bývají rozsáhlé vědecké etymologické slovníky zpravidla týmovou záležitostí: „U autorství více osob se jako jisté negativum projevuje, že hesla, byť se zpracovávají podle předem stanovených pravidel, nejsou a ani nemohou být jednotná. Každé tak nese pečeť svého autora.“ Vyvrcholením úsilí nejmladší generace by byl převod slovníku do elektronické podoby, aby se tak zpřístupnil i širší skupině zájemců, pro které

může být pátrání po původu a historii slova dobrodružstvím. Více o práci na slovníku se dočtete zde.

Na snímku zleva: Helena Karlíková a Ilona Janyšková z Ústavu pro jazyk český AV ČR, vpravo ředitel pracoviště Martin Prošek

Ocenění pro nadějně badatele

Mezi laureáty Cen Josefa Hlávky pro nejlepší studenty a absolventy ani letos nechyběli mladí vědečtí pracovníci z Akademie věd ČR – ocenění získali **Eva Bednářová** z Ústavu organické chemie a biochemie, **Nikola Jajcay** z Ústavu informatiky, **Matěj Miláček** z Entomologického ústavu BC, **Boris Moskovič** z Masarykova ústavu a Archivu a **Petr Nejedlý** z Ústavu přístrojové techniky.

Ceremoniál patřil rovněž udílení tzv. „trvalých legátů“ – tradiční finanční dotace městu Přeštice na podporu školství a kultury, klatovskému gymnáziu Jaroslava Vrchlického na podporu talentovaných studentů a Národnímu muzeu v Praze na doplnění sbírek.

<https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Medaile-a-ceny-Josefa-Hlavky-ziskaly-osobnosti-z-Akademie-ved>